

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 12/05-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Romana Minárika, bytom Spolková republika Nemecko, zastúpený advokátom JUDr. M. K., B., ktorou namieta porušenie jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 4 Dohody o ochrane investícií postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 307/02 zo 7. júla 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Romana Minárika **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2004 doručená sťažnosť Romana Minárika (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 4 Dohody o ochrane investícií (ďalej len „dohoda“) postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obo 307/02 zo 7. júla 2004.

Z obsahu sťažnosti a príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 31. júla 2001 žalobu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorou sa domáhal určenia neplatnosti uznesenia Valného zhromaždenia Kraft Foods Slovakia, a. s., Račianska 44, 832 42 Bratislava, IČO: 31 320 180 (ďalej len „akciová spoločnosť“) z 18. mája 2001. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 30 Cb 51/01 z 11. septembra 2002 žalobu sťažovateľa zamietol a najvyšší súd rozhodnutie súdu prvého stupňa rozsudkom sp. zn. 3 Obo 307/02 zo 7. júla 2004 potvrdil.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza, že k porušeniu jeho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy došlo na základe tej skutočnosti, že ako vlastníkov akcií mu bolo rozhodnutím všeobecných súdov „odňaté právo“ na poskytnutie účtovnej závierky, ktorú malo valné zhromaždenie schvaľovať. Podľa sťažovateľa v rozhodnutiach všeobecných súdov bolo konštatované, že sťažovateľ nemá nárok oboznámiť sa s úplnou účtovnou závierkou v rozsahu, v akom je akciová spoločnosť takúto závierku v zmysle zákona o účtovníctve povinná vyhotovovať, hoci ako akcionár o schvaľovaní tejto účtovnej závierky rozhoduje. Rozhodnutiami všeobecných súdov bolo sťažovateľovi odňaté právo kvalifikovane rozhodovať na základe poznania všetkých relevantných skutočností, ktoré mu bola akciová spoločnosť povinná poskytnúť, o nakladaní so svojím majetkom.

Rozhodnutiami všeobecných súdov bola porušená aj rovnosť zákonného obsahu vlastníctva všetkých vlastníkov – akcionárov, pretože tak členovia predstavenstva, ako aj dozornej rady v orgánoch akciovej spoločnosti reprezentujú záujmy majoritného akcionára, ktorý mal možnosť oboznámiť sa či už priamo, alebo prostredníctvom týchto osôb s ročnou účtovnou závierkou akciovej spoločnosti za rok 2000. Oboznámenie sa majoritného akcionára s účtovnou závierkou sťažovateľ odvodzuje od jeho výkonu hlasovacích práv v podobe schválenia tejto závierky, pretože jej schválenie bez preskúmania by bolo podľa sťažovateľa „neracionálnym aktom väčšinového akcionára“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že „Konanie odporcu resp. majoritného akcionára, ktorý výkonom svojich hlasovacích práv na valnom zhromaždení odporcu účtovnú závierku schválil, akceptované Rozhodnutím, je podľa názoru sťažovateľa konaním uskutočneným

zneužívajúcim spôsobom. Takéto konanie nepodlieha právnej ochrane poskytovanej právnym poriadkom; napriek tejto skutočnosti však takémuto konaniu odporcu resp. majoritného akcionára, ktorí obaja konajú v zhode, bola Rozhodnutím poskytnutá právna ochrana a uznesenia, ktorých sa požadované informácie (predloženie účtovnej závierky) týkali, neboli vyhlásené za neplatné. Odporca bez právneho dôvodu odmietol a nevydal sťažovateľovi požadovanú účtovnú závierku, vedomý si skutočnosti, že aj hlasy sťažovateľa spojené s jeho akciami nebudú rozhodujúce a vôbec potrebné na prijatie uznesenia valného zhromaždenia tak o schválení ročnej účtovnej závierky ako aj o rozdelení zisku“.

Sťažovateľ námietku porušenia čl. 4 dohody bližšie neodôvodňuje.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd

„zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. 7. 2004, sp. zn. 3 Obo 307/02 vo veci sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanému: Kraft Foods Slovakia, a. s., so sídlom Račianska 44, 832 42 Bratislava, IČO: 31 320 180 o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil zamietnutie žaloby sťažovateľa rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. 9. 2002, sp. zn. 30 Cb 51/01 a vrátil vec na ďalšie konanie v súlade s § 56 ods. 3 písm. c) zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,

ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu, v tomto prípade všeobecných súdov rozhodujúcich v spore sťažovateľa, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 56/03, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Ústavný súd preto preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti v naznačenom smere, predovšetkým možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi postupom všeobecných súdov a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 4 dohody.

Zo sťažnosti sťažovateľa a jej príloh ústavný súd zistil, že o žalobe sťažovateľa o určenie neplatnosti uznesenia riadneho valného zhromaždenia rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 30 Cb 51/01 z 11. septembra 2002, ktorý bol rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 307/02 zo 7. júla 2004 potvrdený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok.

Subjektom, ktorému sa priznáva ochrana podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, je vlastník.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Už samotné znenie, ako aj výklad týchto ustanovení ústavy bez akýchkoľvek pochybností vylučujú možnosť vyslovenia záveru (o vyslovenie ktorého sa sťažovateľ pred ústavným súdom domáha), že rozhodnutím najvyššieho súdu by malo byť porušené vlastnícke právo sťažovateľa.

Všeobecný súd by mohol byť porušovateľom tohto základného práva hmotného obsahu, ak by postupoval v konaní tak, že by to znamenalo porušenie ústavnoprocených princípov spravodlivého procesu podľa čl. 46 až 50 ústavy. Inak jeho postup a rozhodnutie nemožno dávať do spojitosti s porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy.

Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutie najvyššieho súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľom v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov.

Treba súčasne dodať, že v danom prípade sa nedá vyvodiť ani žiadna spojitosť medzi postupom všeobecného súdu (krajského súdu a najvyššieho súdu) a porušením čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy. Priamu súvislosť tvrdí sťažovateľ iba z dôvodu, že nebol úspešný s nárokom na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia akciovej spoločnosti a nestotožňuje sa s právnym názorom najvyššieho súdu, ktorý v rozhodnutí zo 7. júla 2004 sp. zn. 3 Obo 307/02 dospel k záveru, že „... prijatím uznesenia pod č. 3 a č. 4 na valnom zhromaždení nebol porušený právny predpis a ani práva akcionára“. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie otázok a určenie, či rozhodnutie prijaté na riadnom valnom

zhromaždení akciovej spoločnosti môže byť vyhlásené za neplatné, ak je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo so stanovami, patrí všeobecnému súdu, ktorý v danej veci aj rozhodol. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v danom prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02).

Ústavný súd sa oboznámil nielen s obsahom rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 307/02 zo 7. júla 2004, ale aj s obsahom rozsudku krajského súdu sp. zn. 30 Cb 51/01 z 11. septembra 2002 a dospel k záveru, že oba súdy svoje rozhodnutia náležite odôvodnili. Súd prvého stupňa podrobne uviedol, ktoré skutočnosti považoval na základe vykonávaného dokazovania za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, a náležite odôvodnil aj použitie príslušných ustanovení právnych predpisov, podľa ktorých zistený stav posúdil. Odvolací súd aj keď sa s aplikáciou § 180 ods. 5 Obchodného zákonníka súdom prvého stupňa nestotožnil, jeho rozsudok ako správny potvrdil, keďže *„táto nesprávna aplikácia právneho predpisu a z nej vyvodený právny záver“* podľa neho nemajú *„vplyv na správnosť napadnutého rozsudku“*.

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej namieta, že rozhodnutím najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 4 dohody.

Podľa čl. 4.1 dohody investície investorov jednej zmluvnej strany požívajú na území druhej zmluvnej strany plnú ochranu a bezpečnosť.

Podľa čl. 4. 2 dohody investície investorov jednej zmluvnej strany sa nesmú na území druhej zmluvnej strany vyvlastniť, znárodniť alebo podriaďiť akémukoľvek inému potretiu, ktorého výsledok je rovnaký ako vyvlastnenie alebo znárodnenie, s výnimkou prípadov vykonaných vo verejnom záujme a zaručujúcich odškodnenie. Odškodnenie musí zodpovedať hodnote vyvlastnenej investície bezprostredne pred časom, keď sa skutočné alebo hroziace vyvlastnenie, znárodnenie alebo iné podobné opatrenie verejne vyhlásilo. Odškodnenie sa musí vyplatiť bezodkladne a musí zahŕňať obvyklý bankový úrok až do doby splatnosti; musí byť skutočne zhodnotiteľné a voľne prevoditeľné. Opatrenie na určenie a výplatu odškodnenia sa musí vykonať vhodným spôsobom najneskôr v čase vyvlastnenia, znárodnenia alebo podobného opatrenia. Platnosť vyvlastnenia, znárodnenia alebo podobného opatrenia a výška odškodnenia musia byť preskúmateľné v riadnom súdnom konaní.

Podľa čl. 4. 3 dohody s investormi zmluvnej strany, ktorých investície utrpia na území druhej zmluvnej strany straty v dôsledku ozbrojených konfliktov, výnimočného stavu alebo povstania, sa nebude zaobchádzať vo veci reštitúcie, vyrovnania, náhrady škody alebo iného urovnania menej priaznivo než s vlastnými investormi. Také platby musia byť voľne prevoditeľné.

Podľa čl. 4. 4 dohody investori jednej zmluvnej strany budú na území druhej zmluvnej strany požívať v prípadoch spomenutých týmto článkom doložku najvyšších výhod.

Podľa čl. 154c ods. 1 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú „väčší rozsah“ základných práv alebo slobôd.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne dôvody, prečo mali byť v konaní pred všeobecným súdom použité ustanovenia čl. 4 dohody namiesto príslušnej vnútroštátnej zákonnej úpravy. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd preto konštatoval, že sťažnosť, v ktorej sťažovateľ nepreukázal dôvody pre použitie medzinárodnej zmluvy v konaní pred

všeobecným súdom, treba považovať za zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol z už citovaného dôvodu.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľom označeného právoplatného rozhodnutia podľa čl. 127 ods. 2 ústavy by prichádzalo do úvahy iba v tom prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia jeho základných práv. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie (petitu sťažnosti) nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2005

